

Amateur Concours Nordhorn 2012

Amateurconcours Gitaarfestival Nordhorn 2012

Dit jaar, AD 2012, heb ik het voor het eerst gewaagd om mee te doen aan een amateurconcours op gitaar. Ik zag mezelf nooit als wedstrijdspeler, maar ik wilde het toch eens een keer meemaken.

Ik zag het als een mooie gelegenheid om in blog-vorm iets te vertellen over de aanloop tot de grote dag en het verloop van mijn eigen deelname op het concours zelf.

In de volgende pagina's beschrijf ik mijn bevindingen rond het amateurconcours in Nordhorn bij Kulturhaus NIHZ in 2012. Veel plezier met lezen en als je zelf ook aan een concours mee gaat doen: Happy Playing!

7-03-2012 Aanmelden

Ik heb gitaarconcoursen meegemaakt vanaf het eerste Twents Gitaarfestival in 2006 en bij het Nordhorn Gitaarfestival in 2011. Bij die gelegenheden heb je een Categorie 1 concours voor conservatoriumstudenten en professionals, en een Categorie 2 en Categorie 3 concours voor de amateurs. Het onderscheid tussen de Categorieën 2 en 3 is de leeftijdsgrens van 16 jaar.

Bij alle concoursen heb ik gezien, dat concours-spelen een behoorlijk stressy aangelegenheid is.

Bij Categorie 1 kan ik me dat voorstellen. Je werkt feitelijk aan je CV, met de beperking dat eigenlijk alleen de winst meetelt. Een tweede of derde plaats zegt alleen iets op wereldberoemde concoursen zoals die van de Guitar Foundation of America (GFA) en dan nog... je was niet de beste...

Concoursen vormen *exposure* voor de ambitieuze professional of conservatoriumstudent, zeker als je wint en/of een goede indruk maakt op de toevallig passerende Mecenass. Als je wint op bekende concoursen gaan deuren open die je anders nooit had kunnen passeren.

Daarom trekken veel spelers als concoursnomaden de wereld over in de hoop op een plekje in de *Hall of Fame*. Ook al is het concours-circuit een jungle waarin de ijzeren wet *survival of the fittest* geldt.

Om een concours te winnen moet je professioneel, koelbloedig, ambitieus en tegelijkertijd uiterst muzikaal zijn en daarnaast ook het juiste repertoire spelen om de jury te overtuigen. En je moet ook een beetje geluk hebben met de jury, getuige het historische feit dat een winnaar van een GFA ooit twee maanden daarna in Sevilla de finale niet eens haalde.

Als je een concert speelt, heb je louter te maken met het oordeel van/over jezelf en het publiek, een enkele recensent daargelaten. De toehoorders kunnen je hoogstens vergelijken met andere gitaristen die ze ooit gehoord hebben, maar dat is op basis van herinneringen.

Bij een concours liggen de relaties wat anders. Er zit een vakjury tegenover je, met eventueel hoogstens wat publiek als belangstellende figuranten, maar die doen er niet toe voor het resultaat, die oordelen niet. De jury weet van wanten, volgt de muziek die je speelt op papier, en kan bovendien je prestaties direct afzetten tegen die van je collega-kandidaten voor de winst. Dat is een extra stressfactor. Je kunt er niet op rekenen dat een slippertje onopgemerkt blijft, alhoewel de zwaarte in de beoordeling van meer factoren afhangt dan het foutje alleen.

Ik heb gitaristen bij die gelegenheid zien schitteren en struikelen en daarbij momenten van vreugde en pure ellende waargenomen. Ik heb gezien en gehoord dat een enkele vinger op de verkeerde plek een goed begonnen stuk als een kaartenhuis in elkaar laat storten. Ik heb wonderlijke staaltjes van herstel waargenomen. Ik heb ze opgelucht zien opstaan na het nemen van de horde van dat razend moeilijke stuk, ik heb ze woedende blikken richting de jury zien werpen omdat er nadrukkelijk op de stopwatch werd getikt en daarna stampvoetend het toneel zien verlaten.

Vooraf stukken van Bach bleken voor veel studenten en aspirant-profi's bij die concoursen een struikelblok.

Ook bij de amateurs zag ik ook een flinke dosis spanning, vooral bij de leeftijd zeg 13 en hoger. De kinderen die er komen lijken wat minder met de entourage te zitten.

Ik had zodoende een zeer dubbel gevoel richting concoursdeelname. Aan de ene kant is het een mooi doel om naar toe te werken. Het kan me inspireren om een stuk echt door en door in te studeren, iets waar het bij mij in het normale gitaarleven weleens aan schort.

Aan de andere kant stond dat gevoel van concurrentie me tegen. Want een concours blijft voor mijn gevoel een strijd van "ik ben beter dan jij!". En daar is mijn hobby niet op gericht. Ik speel meer voor het spel dan voor de knikers.

;-) Even afgezien van het feit dat ik niet altijd tegen mijn verlies kan.

Ik heb nog nooit aan een concours meegedaan, dus mijn impressie is niet gestoeld op eigen ervaringen. Ik wilde het daarom een keertje meemaken op bescheiden niveau. Heel voorzichtig, om eens te ervaren hoe je er naartoe werkt en hoe dat op het concours zelf in zijn werk gaat.

Een onzekere factor daarbij is wel mijn wedstrijdinstelling. Ik heb niet zo'n drive om beter te zijn dan anderen, hoogstens om anders te zijn dan anderen. Ik weet zodoende niet of ik last of gemak ga ondervinden van het wedstrijdelement. Wel, dat kan ik dan ook ervaren.

Dat werd de reden dat ik me inschreef voor het Cat. 2 amateurconcours op het Nordhorn Gitaarfestival.

8-04-2012 Kies je Stuk!

Als je mee wilt doen aan een concours, moet je stukken kiezen om te spelen. Logisch: “zonder bal kun je niet scoren,” zou Cruyff zeggen.

Die keuze heeft heel wat parameters met als meest opvallende: niveau, tijdsduur, stijl, en samenstelling van het programma.

Niveau

Om te beginnen moet wat je speelt idealiter een afspiegeling zijn van de vaardigheid en muzikaliteit die je wilt demonstreren. Maar waar ga je jezelf op richten? Een stuk dat je aan de rand van je vaardigheid brengt kan zoveel energie en moeite kosten dat er voor muzikaliteit niks meer overblijft. Maar ook bij een stuk dat ruim onder je niveau ligt kan juist daardoor de muzikaliteit te kort schieten.

Mijn niveau ligt niet zo gek hoog. Ik heb op de gitaar meer in de breedte dan in de diepte gewerkt. Het moeilijkste stuk waarmee ik ooit bezig ben geweest is de *Prelude* uit de *Vierde Luitsuite* van Bach geweest. Ik heb daarmee de eindstreep echter niet gehaald (daarom troostte het me enigszins dat juist deze *Prelude* tijdens concoursen heel vaak een struikelblok en een killer bleek).

Dus het topniveau uit het gitaarrepertoire van componisten als Rodrigo, Brouwer, Ponce, Villa Lobos en Ginastera zul je bij mij niet vinden.

Daar komt nog bij dat ik in het openbaar niet tot het uiterste randje van mijn (bescheiden) vaardigheid durf te gaan. Misschien ben ik erg voorzichtig, maar ik heb graag wat over omdat ik inmiddels op het podium wel geleerd heb, dat je wat dat betreft ademruimte moet claimen. Er zit nu eenmaal een duidelijk verschil tussen je uitvoering in de beschermende intimiteit van je studeerkamer en die tijdens je *exposure* op het toneel.

Ik kies daarom het niveau van de stukken liefst zodanig, dat ik op het toneel overeind blijf en ook muzikaal kan spelen. Er zijn heel wat concoursen met verplichte stukken, maar Nordhorn laat de keuze gelukkig aan jezelf!

[Het lijkt me voor een jury ook knap vervelend om tig maal hetzelfde verplichte stuk te moeten aanhoren, maar ja het is ook hun werk!]

Tijdsduur

De tijd dat je op een concours mag spelen is beperkt. In het geval van het Nordhorn concours is de tijd voor de amateurs 8 minuten. Niet meer, bij tijdsoverschrijding volgt diskwalificatie. Het is uiteraard verstandig om deze tijd zo efficiënt mogelijk te gebruiken, van vier minuten spelen en vier minuten stilte krijgt de jury geen duidelijke indruk van jou als speler.

Hoe ga je die tijd indelen? Ik speel niet zoveel stukken van 8 minuten of meer, of het moeten complete sonates zijn met meerdere delen. Maar dan zijn het eigenlijk drie stukjes. Ik ben iemand van stukjes van op zijn hoogst twee pagina's in het “kleine” notenfont van Sibelius,

zoals je op de DOS Amigos Homepage kunt zien. Keus genoeg voor een tijdsinterval van 8 minuten, dat wel.

Op zich is een sonatevorm best een goede opzet, trouwens, omdat de meeste sonates snelle en langzame delen hebben. Daarmee kun op verschillende wijze muzikaliteit en vaardigheid presenteren.

Ik heb gekozen voor twee stukken die samen vijf á zes minuten beslaan. Op aanraden van mijn gitaarleraar voeg ik daar nog een kort en snel stukje aan toe (één a anderhalve minuut). Dan heb je een aardig compromis in tijd en tempo variatie.

Stijl

Neem je alles van dezelfde componist, kies verschillende componisten, maar speel je alles uit dezelfde stijlperiode, of maak je een complete mix? Tja, wat is dan 8 minuten op al die eeuwen? Veel te kort om van Renaissance tot Rock te komen!

Ik heb trouwens vaak gezien dat men meer kiest voor een tophit dan voor een bepaalde stijl. Neem bijvoorbeeld de *Sonate Op. 47* van Ginastera. Ik heb hem op concoursen zo vaak gehoord dat ik het (hedendaagse) stuk zelfs ben gaan waarderen. Of het repertoire van Brouwer. Of de *Sonate* van Jose. Of werken van Bach. Het is niet voor niets dat dit materiaal de boventoon voert, want dat hoort bij de opleiding en de leefwereld op de conservatoria.

Ook bij de amateurconcoursen zie je dat effect, de keuze van stijlperiode wordt in belangrijke mate bepaald door wat in dat lescircuit gangbaar is. Een beetje Sor en Carulli, maar steeds meer Joep Wanders, Cees Hartog, Marcel Boelaars, en de hits van deze tijd. Alhoewel, enkele pioniers had je er wel tussen zitten die zich waagden aan bijvoorbeeld de *Fantasia* van De Narvaez of een *Milonga* van Piazzola. Maar dat zijn dan amateurs met of een hoop ambitie of een schat aan speelervaring.

Ik heb me voornamelijk laten leiden door wat ik tegenwoordig leuk vind om te spelen, en dat zijn op dit moment de vergeten componisten uit de 19e Eeuwse Romantiek, liederen als Jose Ferrer, Alfred Cottin en Frederik Rung. Het enige risico dat je daarbij loopt is dat de jury toevallig een hekel aan stukken uit die tijd heeft.

Samenstelling

Voor dit onderwerp heb ik dankbaar gebruik gemaakt van de ervaring van mijn gitaarleraar. Een van zijn tips was: contrast in het programma. Contrast in stemming en tempo. En als het even kan een lekker snelle afsluiter.

Daarom begin ik langzaam en lyrisch, verhoog dan het tempo naar iets vrolijks en sluit swingend af.

De Stukken

Ik heb wat stukken genomen die ik tijdens de open podia een beetje heb voorgekookt. Het zijn in ieder geval geworden *Praeludium* (Albumsblade 24) van Frederik Rung, *Les Clochettes* (Gavotte) van Alfred Cottin. Als afsluiter twijfel ik nog tussen *Samba Cordao* van Joep Wanders en *Estudio Scencillo Nr. 1* van Leo Brouwer.

10-04-2012 Voorbereiding

Ik begon deze hele operatie weifelachtig. Toen ik me November 2011 voor het festival Nordhorn 2012 aanmeldde, had ik nog niet besloten of ik al dan niet mee wilde doen aan het amateurconcours. Pas twee maanden van tevoren besloot ik na een mailtje van de organisatie om toch een gooi te doen.

Dat kan de volgende keer beter, gelijk bij aanmelding ja of nee! Het scheelt in ieder geval ontzettend in voorbereidingstijd!

Bij mij liep het anders: Tussen mijn moment van aanmelden voor het concours en de definitieve keuze van het repertoire zat een aardige tijd van weifelen. De uiteindelijke keuze kwam eigenlijk pas na de open podium avond van 19 Maart. Toen was ik er voor twee stukken uit, dus was er ruim een maand voorbereidingstijd over.

Uiteraard nam ik de stukken mee naar de gitaarles. Mijn gitaarleraar begon direct een strak regime, ik moest me alleen op die stukken concentreren. Dat is voor mij best moeilijk, want als ik eenmaal aan het bladeren ben, speel ik alles wat los en vast zit en vergeet ik waar ik eigenlijk mee bezig wilde gaan.

We hadden nog wel wat discussie over de keuze van de stukken. Hij had liever gezien dat ik iets nog meer uitdagend had opgepakt dan ik nu gekozen had. Tja, dat had ik kunnen doen als ik meer dan die paar weken tijd had gehad. Dus mocht de concoursdeelname bevallen, dan pak ik het voor de volgende keer groter aan.

Ook de stukken zelf waren onderwerp van debat. Hij twijfelde nogal over *Praeludium* van Frederik Rung. OK, het is een heel bedachtzaam stuk met desondanks wat lastige overgangen, maar het miste volgens hem diepgang. Aan de andere kant was het wel een uitdaging om het soepel en lyrisch te spelen, waarbij gaandeweg wat technische eisen boven water kwamen.

14-04-2012 Masterclass bij Denis Azabagic

Tijdens mijn voorbereiding kwam er een prima gelegenheid om feedback te krijgen in de vorm van een masterclass bij de wereldberoemde gitarist Denis Azabagic.

Denis Azabagic (*1972) werd geboren in Joegoslavië en was al in zijn jeugd een talentvol gitarist. Zijn plannen om in Joegoslavië muziek te studeren werden echter doorkruist door de Joegoslavische oorlogen die in 1991 uitbraken. Hij vertrok daarom uit Zagreb waar hij toen studeerde en ging naar Nederland om aan het Rotterdams Conservatorium zijn studie af te maken. Tijdens en na zijn studie vestigde hij een stevige reputatie onder meer door bekende concoursen te winnen. Tegenwoordig treedt hij veel op samen met zijn vrouw de fluitiste Eugenia Moler als het Cavatina Duo en bekleedt hij een professoraat Gitaar aan de Roosevelt University in Chicago.

In 1991 had ik hem al eens horen spelen in Hengelo, in de Waterstaatskerk, en zijn optreden - vooral zijn uitvoering van Barrios' *Sueno en la Floresta* en *Una Limosna por el Amor de Dios*- maakte op dat moment blijvende indruk op me. Later zag ik hem weer terug in de masterclasses en op het podium van het Twents Gitaarfestival.

Het toeval wilde dat hij dit weekend bij Kulturhaus NIHZ in Nordhorn masterclasses en een concert gaf. Kulturhaus NIHZ had een speciaal arrangementje voor de masterclass, waar ik graag op inschreef.

De avond ervoor - dat maakte vrijdag de dertiende een mooie dag- bezochten Erna en ik zijn concert, waarbij ook zijn vrouw Eugenia een prachtig partijtje muzikale fluitvirtuositeit neerzette.

De dag daarna kwam ik weer terug voor de masterclass. Ik had mooi de gelegenheid om bij een paar anderen te zitten die les van hem kregen. Een paar studenten van Fontsys uit Tilburg hadden de lange reis naar Nordhorn gemaakt. Een van de twee was bezig met zijn master (vroeger "Uitvoerend Musicus"), de ander zat wat vroeger in haar studie.

Direct viel Denis Azabagic's attente en *to the point* doceerstijl op. Ik zag accurate technische analyses, ook van complexe problemen als een verkeerde handhouding en een contraproductieve lichaamshouding en sensitieve muzikale analyses. Hij bracht alles met de duidelijke intentie om je voort te helpen (ook al kan een oplossing je jaren studeren kosten). Hij nam geen blad voor de mond, maar sprak zich altijd positief uit. Het maakte me haast een beetje benieuwd hoe hij reageert ten opzichte van studenten die er een potje van maken of onder hun kunnen acteren. Ik denk dat hij dan ook geen blad voor de mond neemt!

Ik herinner me dat overigens nog van de masterclass die ik ooit samen met mijn partner van DOS Amigos volgde. Hij raakte daar een bijna open zenuw, de balans in het duo. Die was er namelijk op dat moment niet meer, we zaten toen al in de slijtage waaraan DOS Amigos uiteindelijk ten offer zou vallen.

Vreemd genoeg begon ik me bij het horen van het repertoire - een stuk Ponce (het leek wel een deel uit de *Sonata Romantica*, mooi stuk!) en een deel uit een werk van Rodrigo- haast een beetje ongemakkelijk te voelen over mijn eigen stukken. Doodsimpel in vergelijking met die klassiekers! Hoe zou Azabagic daartegenover staan?

Een gekke kronkel van mij, natuurlijk, ik speel dat spul en heb er lol aan. Ik vergelijk me ook absoluut niet met de spelers die op veel hoger niveau acteren. Maar toch, iets van schroom voelde ik wel.

Na de middag was ik aan de beurt. Ik heb mijn stukjes gespeeld en kreeg op dezelfde gedegen manier commentaar als de profi's van die ochtend. Een paar problemen lijken blijvend (mijn zwakke pink en het vergeten van de wisselslag op een paar punten) en mijn handhouding is hier en daar een beetje weifelachtig. *Les Clochettes* was blijkbaar een leuke verrassing voor hem ("*a charming little piece!*")

Pas later merkte ik dat ik een kans gemist had om met hem over concours spelen van gedachte te wisselen. Hij heeft er zelfs een boek over geschreven. Jammer dat ik dat niet in de gaten had, want dat was nuttiger geweest voor mijn voorbereiding dan alleen de stukjes spelen. Pech!

Na de masterclass kwam ik aan de praat met zijn vrouw Eugenia Moler. We kregen een interessante discussie over oefenen. Veel mensen hebben een hekel aan oefenen en spelen liever stukken. Ik heb dat ook een beetje, het echte oefenen van bijvoorbeeld toonladders en arpeggios blijft achter, omdat mijn speeltijd beperkt is.

Haar stelling was dat de ontwikkeling en het onderhoud van een vaardigheid zoals het bespelen van een muziekinstrument vele uren oefening vereist. Talent helpt om die vaardigheid te (h)erkennen, maar alleen geconcentreerde oefening helpt om die vaardigheid

te verbeteren en te consolideren. Het komt je dus nooit aanwaaien, hoe zeer dat ook zo lijkt bij een concert. "Making it look easy" zegt meer over de oefenmethode dan het talent van een speler.

Tja, dat zijn ;-)) harde woorden in een samenleving waarbij een resultaat tegen *minimal effort* behaald dient te worden. Dus ook kunst is 10% inspiratie en 90% transpiratie.

Wat er ook uit die discussie kwam is, dat echt oefenen in kleine beetjes ook zinvol is. Dus vijf a tien minuten per dag helpt al. ;-) Dat is dus geen reden om alle oefening in je spelstukken te stoppen. Ik zal mijn toonladders, arpeggio's en legato's weer van stal halen!

17-04-2012 Feedback

Bij de voorbereiding kreeg ik behoefte aan een wat duidelijkere feedback bij het oefenen. Als je zelf speelt ben je zo druk met handelingen, dat je geen idee hebt hoe iets bij een luisteraar aankomt. Jezelf opnemen en afluisteren is een oplossing daarvoor.

Ik heb al een paar jaar een Fostex harddisk recorder. Een goed apparaat met slechts een klein nadeeltje, het is moeilijk te bedienen en niet echt draagbaar. Even snel een opname maken is daar niet bij, laat staan snel overbrengen naar de computer voor wat bewerking. Daardoor is het apparaat minder geschikt voor ad hoc werk tijdens een repeteesessie.

Tegenwoordig zijn er draagbare digitale recordertjes die op batterij werken, de audio op SD-kaartjes opslaan en een gewoon USB-interface hebben zodat je op basis van bestanden kunt werken. Weliswaar ontbreekt er meestal een effectbakje voor nagalm en zo, maar dat kun je ook achteraf op de PC doen.

Een van mijn eisen is wel, dat zo'n apparaat XLR-microfooningangen heeft met fantoomspanning voor mijn setje AKG C1000s, want die trouwe microfoons geven een mooi warm gitaargeluid.

Uiteindelijk kocht ik een Tascam DR-100-II met een paar SD-kaartjes van 4 GB. Dit is een flexibel apparaat met goede voorversterkers en een gemakkelijke bediening. Bovendien zat er een afstandsbediening bij, wat je een hoop loopwerk bespaart. Ik merkte proefondervindelijk, dat ik veel minder afgeleid raakte bij het opnemen.

Na wat experimenteren bleek dat ik met wat nabewerking op de PC fluks heel mooie strakke opnamen kan maken.

Ik merkte al wel eerder dat opnemen een beetje druk op je spel legt. Dat geeft een mooie gelegenheid om iets van de effecten van spanning op je spel waar te nemen, want reken er op dat spelen voor een jury spannend is!

Ik begon met *Les Clochettes*, een stukje met een redelijk tempo en een strak ritme.

De eerste keer was bepaald wennen. De eerste frase niet, maar toen bedacht ik me dat ik aan het opnemen was en dat kon je direct merken. Daardoor klonk het huiverig en gehaast. Ik speelde juist de lastige passages een stuk te snel.

Ik dacht daar even over na en speelde toen nog een keer. Ik gaf mezelf iets meer adempauze, maar merkte duidelijk dat ik bij sommige passages onzeker was over de

aanpak. Dat waren net de stukjes waar ik de vingerzetting veranderd had. De derde keer ging redelijk, maar nog steeds betrapte ik mezelf op haast.

Waar ik aan werken moet is ademen en ruim fraseren. Vooral de komma's mogen nog wat ruimte krijgen. Op zich heb ik tijd genoeg, het hele stukje valt binnen de 2.5 minuut.

Daarna was *Praeludium* aan de beurt, een vrij en lyrisch stuk.

Ook hier zat er de eerste keer aardig wat spanning in, ook al viel ik niet helemaal om. De tweede maal werd een stuk beter, maar er bleven een aantal aandachtspuntjes.

Bij dit stuk blijkt het belangrijk dat ik me niet laat afleiden door de dynamiek. Te stevig aanpakken maakt mijn spel onnauwkeurig, vooral bij de lastige passages. Ik moet wat dat betreft ruimte creëren, en daarvoor ga ik de begeleiding nog wat zachter spelen ten opzichte van de melodie.

Dynamiek blijft een aandachtspuntje, mijn besef van hard en zacht is anders dan uit de opnamen blijkt. Nog meer "overdrijven" dus.

18-04-2012 Vingerzettingen

Ik speel veel van blad omdat ik weinig moeite neem om stukken uit het hoofd te leren. Nu zou ik dat bij een concours sowieso niet doen (ik heb nu eenmaal een traumatische ervaring met een black-out bij een optreden zonder papier).

In de meeste gevallen speel ik vanaf bladmuziek zonder vingerzetting. Vandaar dat ik zo nu en dan een beetje weifel omdat ik de vingerzetting vergeten ben. Daarom ben ik voor optredens vingerzettingen gaan aantekenen.

Als je zeer gedetailleerd zowel je linker- als rechterhandvingerzetting opschrijft (ik heb dat bijvoorbeeld bij Frank Bungarten gezien), kom je ruimte te kort voor alle p-i-m-a-tjes en snaarnummers.

Dus moet je een beetje gaan filteren. Ik teken de barré 's vaak aan en daarbij de alleen de kritische linker- en rechterhand vingerzettingen. Zaken die - althans voor mij - voor de hand liggen, laat ik meestal weg.

Nu wil het feit dat ik de nodige wijzigingen in mijn vingerzettingen heb aangebracht dan wel gesuggereerd heb gekregen. Eigenlijk zou ik die steeds moeten aantekenen in mijn partijen. Nu is dat gummen een heel geklieder, dus heb ik een paar versies van de partij, die je niet door elkaar moet gooien.

Ik vind vingerzettingen schrijven best lastig. Je hebt de gitaar op schoot en bedenkt wat. Daarna moet je de gitaar eerst wegleggen om de partij te kunnen bijwerken (anders wordt het gevaarlijke acrobatiek voor je bovenblad) en dan ben je al bijna vergeten wat je ook al weer moest opschrijven, waarvoor je de gitaar dan weer nodig hebt.

Ik ben er nog niet toe gekomen om de vingerzettingen direct in de Sibelius partij in te voeren. Heen en weer schakelen tussen gitaar en computer is nog veel lastiger, ook al is het resultaat veel netter!

Wel is het zo, dat vingerzettingen een ondergeschoven kindje zijn binnen Sibelius. Snaarnummers moet je als symbool aanbrengen, snaarnummers met hulplijn zitten in het

“lines” palet, en vingerzettingen moet je weer aanbrengen met een variant binnen het tekstmenu onder de rechter toets. Het resultaat is mooi, maar bewerkelijk!

Zodoende hou ik het voorlopig bij mijn potlood op een verse print-out.

Lastig of niet, ik merk wel dat je een gerichte keus moet maken qua vingerzetting. Ik heb nu te veel alternatieven en ik merk dat als onzekerheid op sommige punten in de muziek. Voor de volgende keer een puntje om wat eerder in het circuit af te maken.

Wat ik wel ga doen is de stemming van het stuk in een paar woorden opschrijven op de partij. En ik breng ademhalingstekens en ontspanningsaanduidingen aan. Dat even lezen in een paar seconden voordat je begint te spelen helpt me te concentreren.

19-04-2012 Blues

When I woke up this morning...

Dat is de beginzin van een hele rits blues. Waarop de zanger met de nodige O Yeah's zijn problemen en zielenroerselen presenteert.

Ik stond ook op met een soort blues: Hoe krijg ik alles over de Bühne? Of liever gezegd op het toneel. Het was een rot gevoel, dat kan ik je wel vertellen.

Eerst heb ik Festival Nordhorn. Met het concours... Daarna komt er twee weken later de volgende open podium avond in Nordhorn, waar ik niet verstek wil laten gaan en eigenlijk nog een arrangementje voor harp en gitaar moet maken en instuderen. In diezelfde week valt dan het Twents Gitaarfestival, waarop ik mee zou doen aan het festival ensemble en mezelf heb opgedragen in ieder geval drie van de vijf partijen in te studeren om mezelf flexibel in te kunnen zetten.

Met die gedachte kreeg ik even het gevoel: Hoe krijg ik dat allemaal rond?

Daar krijg je ochtend blues van! Het lijkt wel deadline werk. En dat terwijl het voor mijn plezier is!

Het zeurde eigenlijk gisteren al een beetje. Ik zat te puzzelen met de vingerzetting en was niet helemaal tevreden met het resultaat. Verder worstelde ik een beetje met mijn nagels. Sinds ik een betere vijl en een polijstblokje heb, ben ik nog steeds bezig om een geschikte en reproduceerbare vorm te vinden zodat de scherpe randjes van de toon van de middelvinger wegblijven.

Ik vraag me af of ik de lat niet te hoog leg. Als je te veel moet strekken om die te halen, raak je gestrest. Het rare is, dat ik dat gewoon zelf doe, niemand zegt me dat ik een bepaald niveau moet halen dat ik maar net aan kan als alles mee zit.

Misschien moet ik al die muzikale vrijetijdsactiviteiten maar eens als werk gaan behandelen. Prioriteiten stellen en een plannetje maken. Anders blijf ik heen en weer zwalken. Dus kiezen en eraan vasthouden.

En komende week maar eens op tijd naar bed (door onrust gedreven latertjes zorgen niet voor een goed ochtendhumeur).

Anders wordt het iedere ochtend tot volgende week Bluesette...

20-04-2012 Zinnen Verzetten

Concentratie is goed, het helpt je om je focus scherp te stellen en de juiste aandacht te geven aan wat je wilt bereiken. Overconcentratie is dat niet, die veroorzaakt een tunnelvisie waarin de verkeerde dingen uitvergroot raken.

De laatste weken was ik zeer intensief - voor mijn doen althans - met de stukjes voor het concours bezig. Iedere dag een paar maal herhalen en bijschaven. Totdat ik er - zie een vorig topic - de blues van kreeg.

Ik was bezig met overconcentratie. Ik vergrootte de dingen die niet goed gingen te veel uit. Zo krijg je slijtage aan het stuk voordat je het überhaupt uitgevoerd hebt!

Blijkbaar was dat op de gitaarles te horen, want mijn gitaarleraar raadde me aan om de komende week regelmatig de zinnen te verzetten. Dus een paar andere stukjes die ik kan dromen erbij spelen en als het even kan de probleempuntjes uit de concours-stukken met oefeningetjes als het ware van het stuk loskoppelen.

Dat lijkt me een goed idee. Anders heb ik op het voorspeelmoment al bijna een hekel aan die stukken. En dat klinkt zeker niet!

21-04-2012 Nog eens Vingerzetten

Ik heb maar weer eens een nieuwe uitdraai van de drie concours-stukjes gemaakt en opnieuw mijn vingerzettingen aangetekend. Nu voornamelijk op de punten waar ik een herinnering nodig heb aan specifieke linker- en rechterhand handelingen.

Daarbij heb ik extra nagedacht over of iets handig is of niet, en wat belangrijker is, ik heb nu mijn keus gemaakt. Met deze vingerzetting ga ik het concours in.

Ondertussen heb ik het concours- en masterclassrooster van Nordhorn binnen. En raad eens wat? De masterclass valt NA het concours.

Wat nu? Hoe moet het dan met de goede raad voor het concours?

Na een eerste verrassing zag ik het positieve van deze indeling in. Je hebt er namelijk niks aan als je een uurtje voor je concours nog wijzigingsvoorstellen op je vingerzetting binnenkrijgt, of tips voor een muzikale uitvoering. Dat verteer je niet in een uurtje en maakt je alleen maar onzeker. Dus nu kan ik met frisse moed en minder zenuwen de masterclass in.

Vandaag heb ik me aan de hints van mijn gitaarleraar gehouden: alleen langzaam en mooi de stukken doornemen en de zinnen verzetten in de vorm van het weerzien met een stel oude bekenden: de eerste *Estudios Scencillos* van Brouwer. Nu na jaren zie ik hoe goed ze in elkaar zitten en welke moeite je moet doen om ze accuraat en tekstgetrouw te spelen. *Scencillos*? Vrij relatief!

21-04-2012 Spanningsanalyse

Vandaag was het tijd voor wat proefopnamen met het Tascammetje. Ik had al gemerkt dat opnemen wat druk veroorzaakt, dus kon ik mooi even bekijken welke passages last hadden van zenuwen. Een soort spannings-analyse, dus.

Klinkt een beetje rationeel, misschien, maar ik wil in ieder geval weten hoe het voelt. Daarna kan ik in de partij wat aantekeningen maken die voor namelijk te maken hebben met haast.

Want dat viel me op. Spanning uitte zich als haast. En haast veroorzaakt nog meer haast.

Ik ga bewust geen “pas op!” notities maken in de partijen, alleen markeringen waar rust en kalmte noodzakelijk is. In de hoop dat ik me niet ga opdraaien als ik die rustpunten in de praktijk ademloos voorbij sprint.

Bij *Praeludium* kwam ik de haast tegen bij het vrije tussenstukje dat twee thema's verbindt. Op zich niet meer dan een toonladderfragment, maar juist daar blijkt het nodig om je bewust te zijn van een natuurlijke flow.

Bij *Les Clochettes* merkte ik het bij de antwoordpassage op de flageoletten. Dit is een schuiftweeklankje waarbij haast je nauwkeurigheid kost.

In *Samba Cordao* werd het duidelijk in de verbindende toonladderpassages, en in het laatste deel dat van pure opluchting een stukje sneller was dan het eerste.

Het was op zich ook heel raar, het leek net alsof iemand me tijdens het spelen zat op te jagen met opmerkingen rond het passeren van moeilijke punten. *Persoonlijkheid 2* uit *The Inner Game of Music* is ook bij mij aanwezig! En dat hoeft helemaal niet, ik speel solo, nota bene!

Ter informatie, de auteur Tim Gallwey noemt deze *Persoonlijkheid 2* een stoorzender, een deel van je persoonlijkheid dat goed bedoeld of volkomen verdorven jou van je a propos brengt bij het musiceren. Ieder mens heeft wel zo'n stem in zich, een erfenis van vele jaren opvoeding, (zelf)veroordeling en onbalans tussen wat je vindt dat je moet kunnen en op dat moment kunt presteren.

Goed, met deze bewustwording zal ik me concentreren op de rustpunten in de muziek die me helpen op de rails te blijven. En proberen mijn *Persoonlijkheid 2* te negeren bij het spelen. En dat is een concentratieoefening op zich!

23-04-2012 Beetje Ergernis

Vandaag kwam ik er niet echt toe om de concoursstukken te bestuderen. Op zich is dat in overeenstemming met het zinnen verzetten. Ik heb een paar etudes van Carcassi doorgespeeld, maar sloeg daarbij iets te ver door.

De zin van het zinnen verzetten is eigenlijk ontstressen en daartoe spelen wat je beheerst. Kom ik daar bij die “ontspannende” etudes toch een stukje tegen waarvan de beheersing wat was weggezakt. Dat stak me een beetje en toen kwam daar de op dat moment weinig zinvolle drive naar perfectie. En een beetje ergernis.

Niet doen! Je hebt er niks aan om ergernis te kweken. Juist nu is het verstandig om bij het positieve te blijven. Bij datgene wat je beheerst en niet datgene dat je van jezelf had moeten beheersen, maar toch niet blijkt te kunnen. Daarvoor heb je weer tijd *na* het concours!

Goed, daarna heb ik me gericht op een paar haastpassages uit *Les Clochettes*. Die schuifpartij naar boven moet opzettelijk, maar zonder haast gebeuren.

Mijn humeur was door die ergernis niet helemaal lekker om dat goed te doen, ik had moeite met stemmen en verdacht de E-snaar van valsheid. Toch is hij qua toon niet vals (flageolet en toon op de twaalfde fret klinken hetzelfde), maar de klank stond me niet aan. Morgen eens kijken of het nog zo is. Zo ja, dan maar een losse E-snaar vervangen (jammer, weer een aangebroken pakje)

Je zou al met al zeggen dat er bij mij een beetje spanning begint te komen!

24-04-2012 Bluesette

Ik merkte gisteren al een tikje concours-stress. Vervelend, want als ik onrustig ben, ga ik te laat naar bed. En de rekening daarvan komt diezelfde dag nog, en de dag daarna. In dit geval vermoeidheid, als ik pech heb hoofdpijn en een laag moreel voor wat betreft komende zaterdag, de concoursdatum.

Ik weet niet hoe het werkt, maar onrust kost me nachtrust. Of ik blijf te laat op, of ik lig een tijd tot het kleine uurtje te woelen. Op zich contraproductief, want met een slaperige en duffe kop speel je niet als de beste. En dat geldt natuurlijk ook voor andere activiteiten.

Waar die onrust vandaan komt? Ach, van alles en nog wat. Maar toch ook een beetje het idee van *moeten* presteren, denk ik. Een drive die heel gemakkelijk *overdrive* wordt. Ik krijg dan iets koortsachtigs. Niet alleen met het repeteren, maar ook met de andere dingen die ik doe. Ik heb dan een drang om continu in beweging te blijven en mezelf geen rust te gunnen.

Zo gisteren ook, een lange sessie om de muziekboekjes voor dit jaar op orde te krijgen, een heleboel edit- en layout werk in Sibelius. Eigenlijk moet ik daar op tijd mee ophouden 's avonds! Want het is wel intensief werk, waardoor je onrustig blijft.

Daarom is het nu tijd voor discipline. De komende dagen ga ik strak op tijd naar bed en sluit de computer dus af als het avondalarm afloopt (ja, zo ver is het nu al met me...).

En ik ga het rustiger aandoen met alle activiteiten. Even chillen, stukje spelen, stukje lezen, stukje liggen op de bank met een muziekje op de hoofdtelefoon.

Rustig aan, dan breekt het snaartje niet! (O ja, even een reservepakje Hannabach in de koffer doen).

Ik kon mijn goede voornemen 's avonds inderdaad uitvoeren, lekker even op de bank naar een stukje Ierse harp luisteren en wat kleine dingetjes achter de PC doen. Er kwam wel een opwelling tussendoor om een fragment van een boek van me naar een uitgever te sturen. Wat dat betreft leve de email, dat bespaart me een hoop printwerk. Zodoende kreeg ik de gitaar wat later in handen dan gepland.

Het oefenen van de concours stukjes ging daarna vrij goed, net zoals het zinnen verzetten met de *Estudios Scencillos*. Ook de E-snaar leek minder vals te klinken.

Vandaar dat vandaag meer *Bluesette* dan *Blues* was!

25-04-2012 Alles achter elkaar

Vandaag leek het me een goede dag om de concours-stukjes inclusief concentratiepauzes in een ruk op te nemen. Ik kwam op 7 minuten programmaduur uit, dus dat past goed.

De opnamedruk bracht toch weer wat haastpuntjes aan het licht. Zelfs in een langzaam stuk als *Praeludium*. Het is misschien een goed idee om dit stuk ietsje sneller in te zetten om een goede flow te krijgen. Mijn vrouw Erna merkte bij het afluisteren van de opnamen terecht op dat het wat stroperig ging.

Morgen speel ik het setje nog een keer op gitaarles en dan ben ik klaar met de voorbereiding. Dan ga ik het doen met wat ik heb.

Bij het afluisteren van de opname kwamen Erna en ik nog even in discussie over de mentaliteit bij zo'n concours.

Ik heb wel gemerkt dat je anders voorbereidt voor een concours dan voor een optreden. Maar dat heeft voornamelijk te maken met de jurybeoordeling. Eventuele mededingers komen in dat plaatje eigenlijk niet voor.

Ik voel me nu geen wedstrijdspeler, mijn focus ligt op het mooi kunnen voorspelen en niet zozeer op het willen winnen. Wat dat betreft lijkt het meer op een optreden dan op een competitie.

Ik denk dat het zo moet blijven. Ik weet niet of ik plezier beleef aan het verslaan van mededingers. Het werkt ook vast niet zoals bij sportwedstrijden dat je kunt spelen op de zwakke punten van de tegenstander.

Dus ik ga mijn eigen spel spelen, en niets anders. Da's al uitdaging genoeg!

26-04-2012 Even iets anders

Vandaag de laatste gitaarles voor D-day. Eigenlijk had ik niet zo'n zin om de stukjes weer door te kauwen. Zodoende kwamen de oude bekenden uit de eerste set van *Estudios Scencillos* op de standaard.

Het is opmerkelijk hoe ik met de voorbereiding op een punt ben beland, dat ik er niks meer aan wil doen. Dit is blijkbaar de fase dat je het stuk kapot gaat spelen als je toch doorgaat.

Of het is een methode om de paniek nog even uit te stellen!

27-04-2012 Eerste Dag Nordhorn

Het Gitaarfestival Nordhorn 2012 is begonnen. Ik heb vandaag geen gitaar aangeraakt, want er was werk te doen! Zowel achter de schermen als in de zaal, met name de verslaggeving van de voorronde van het Cat. 1 concours.

Op zich was dat lekker, de zenuwen kregen geen kans om zich te manifesteren.

Het was weer leuk om de strijd op professioneel niveau van nabij aan te horen. In de oefenruimte was het een ware *Simfonica Kakofonia*, en hier en daar kon je aan het gedrag van de deelnemers zien dat ze ook wel zenuwachtig waren. IJsberend met een sigaretje voor de deur bijvoorbeeld.

Ik ontmoette mijn mededingers die dag al. Agnes had ik vorig jaar al ontmoet en Johann herkende ik als toehoorder van een van de concerten in Nordhorn afgelopen jaar. Met ons drieën vormden we een bescheiden maar juist voldoende begin van het amateurconcours.

“Altijd prijs!” zou je nu kunnen zeggen. Maar zo voelde het niet echt aan, in de zin van dat ik geen zenuwen hoefde te hebben.

Maar daar heb ik deze dag nog niet echt over nagedacht.

28-04-2012 D-Day

I woke up this morning.... Nee niet met blues deze keer, maar wel met een merkbare gevoeligheid rond mijn *plexus solaris*! Dat is mijn stress-antenne, ik maakte er als kind al kennis mee als ik naar de tandarts moest.

Vandaag moet het gebeuren!

Ik was gelukkig redelijk op tijd in Nordhorn, zodat er nog een inspeelruimte vrij was. De finalisten van het conservatoriumstudentenconcours waren nog niet binnen, dus ik kon in alle rust oefenen.

Ik dook zodoende na een kopje koffie de kelder in en begin met nagels vijlen. Opgepast, niet te veel! Mijn vingertoppen zwellen een beetje op bij spanning, en dan heb je voor je het weet te weinig nagel om een toon te maken.

Gitaar stemmen en dan de stukjes op de standaard. De eerste keer *Praeludium* van Rung ging aardig. Het doornemen van de trouble spots wat minder. Blijkbaar gaat het beter als je jezelf op het hele stuk concentreert. Daarna *Les Clochettes* van Cottin, met hetzelfde effect. De flageoletpassage lukt wel in het geheel, maar minder als deel. *Cordao* van Wanders tenslotte blijft lijden aan gebrek aan snelheid in de twee loopjes tussen de thema's. Toe maar.

Ik moet even van die stukken af en blader in mijn map. Brouwer misschien?

Opeens hoor ik achter de deur iemand de eerste *Estudio Scencillo* oefenen. Ik leg de Brouwer blaadjes weer weg. Stel dat het een van de deelnemers is. Dan kan ik er niet met hetzelfde impromptu doorheen gaan spelen. ;-) Ik vraag me weleens af wat er op profi

concoursen gebeurt als deelnemers dezelfde stukken moeten spelen. Dan begint het duel al in de oefenruimtes, denk ik.

Dus pak ik een stukje Carcassi, *Non Piu Mesta* met wat loopjes en speel het rustig door. Althans zo rustig als ik kan...

Tijd om de gitaar weg te leggen en een graai in de broodtrommel te doen. De tijd vliegt naar twee uur, mijn speelmoment.

Het concours is strak getimed, en dat is nodig om de tijd discipline in stand te houden. 13 minuten van tevoren melden bij de concoursleiding, 8 minuten warmspelen en dan onder begeleiding naar het toneel.

Naa aanmelden dus 8 minuten inspeeltijd. Ik duik de kelder weer in, stem de gitaar en speel de stukken weer door. Achteraf stom, want je haalt alle snekjes en onzekerheden weer op. Ik had beter gewoon wat toonladdertjes en opwarmers kunnen doen. Mijn *plexus solaris* lijkt wel een radiozender, het klopt aan alle kanten. Wat zou ik uitzenden? SOS misschien?

Sara, de concoursleidster, haalt me op. Ik volg haar naar de zaal en met nog een knipoog als aanmoediging laat ze me de ruimte binnen.

Een verwelkomend applaus! Ik installeer me op het podium en doe mijn aankondiging. Luid en duidelijk, ik heb blijkbaar wat van mijn logopedie in de praktijk gebracht.

Het eerste stuk: *Praeludium* van Rung. (Tussen haakjes: Als je de muziek wilt volgen moet je elders op deze site kijken!)

De eerste melodienoot lukt. Maar dan kom ik bij de crescendopassage en grijp ik mis in maat 3. Geen probleem, hou ik me voor, er is nog de herhaling. Maar wat gebeurt? Ook de tweede keer mis. Nu begin ik zenuwen te voelen.

Tegen een kleine trilling in de vingers van mijn linkerhand in speel ik door. De rechterhand voel ik eigenlijk niet. Maar wie zal zeggen dat daar niet de oorzaak van de problemen ligt? Mijn maagstreek krijgt inmiddels iets beklemmends.

Het doorzetten helpt, vlak na het begin van blad 2 hervind ik me voldoende om de vrije loopjes in maat 14 - 16 aardig soepel uit te voeren. Alleen de tweede flageolet is te zacht...

Ik maak voor mijn gevoel maximaal gebruik van het rustpunt tussen 16 en 17. Hier strijdt de muzikale stilte met het verlangen om bij te komen en mezelf weer op te pakken.

De rest van het stuk benadert beter wat ik had willen spelen. Toch is het laatste akkoord een opluchting. Mijn realiteitszin bijt me nog even toe dat dit zeker geen eerste prijs waard was, en als het al een tweede prijs waard was, moeten de anderen wel erg slecht hebben gespeeld. Met een kwade frons leg ik mijn *Persoonlijkheid 2* (Zie *The Inner Game of Music*) het zwijgen op.

Stilletjes stel ik vast dat Gallwey gelijk heeft wat betreft het destructieve element in jezelf. Ik wil me echter niet op de kop laten zitten.

Stuk Twee: *Les Clochettes* van Cottin.

Goed, zorgen aan de kant en spelen. Ik concentreer me iets langer en visualiseer het eerste thema in gedachten. Dat helpt, ik kom het stuk tot maat 17 met een goed gevoel door. Nu even inhouden qua tempo voor de stemmingswisseling in het stuk. Dat lukt! Ik heb rust genoeg om de positiewisselingen tot maat 21 goed uit te voeren. Ook het parallelfragment tot

maat 24 krijg ik er goed uit. Nu de "klokjes" passage met de flageoletten en het antwoord daarop. De schuifpartij in maten 26 - 28 lukt aardig.

Het antwoord in maat 31/32 gaat bijna de mist in. Gelukkig speel ik toch door en red het tot maat 41.

Op de tweede pagina zit ik lekker in mijn spel. De warme klank lukt en de vingers vallen op hun plek. Van pure vreugde klinkt daarop de herhaling van het eerste thema zoals ik het hebben wil!

Na afloop is *Persoonlijkheid 2* iets milder in zijn oordeel, maar het houdt niet over. In zijn ogen zak ik naar de vierde plaats als die er was geweest... Gelukkig is mijn humeur voor het laatste stuk nu beter. Van dit stuk kon ik een beetje genieten.

Stuk Drie: *Samba Cordao* van Wanders. Ik besluit van tevoren om de nauwkeurigheid van de tussenloopjes op te offeren aan de swing. De trein moet door, ook al kraken er wieltjes.

Met die instelling kwam ik het stuk op een aardige snelheid door, prutste inderdaad een beetje met de loopjes, maar eindigde uiteindelijk in majeur.

Een warm applaus was mijn deel (gelukkig...) en opgelucht verliet ik de zaal. Ik geef daarbij eerlijk toe dat het ook opluchting was omdat de klus geklaard was. Er valt echt iets van je af op dat moment.

Ik had geen van mijn mededingers horen spelen, dus ik had ook geen gevoel bij classificatie. Toch kwam er toen voor het eerst de gedachte aan het eindresultaat. Ik hoorde op gegeven moment dat Johann *Caprico Arabe* had gespeeld. Dat was dan de eerste plaats, dacht ik, zo'n lastig stuk wordt vast goed beoordeeld. Ik had overigens niet gehoord *hoe* hij het had gespeeld...

Na het einde van het concours volde een warme douche. Ik kreeg hartverwarmende reacties van publiek en juryleden. Een van de profi-concours deelnemers kwam me nog feliciteren met mijn uitvoering van *Les Clochettes*, en het leuke repertoire dat ik had meegenomen. Uiteraard hoorde ik ook dat mijn zenuwen bij het eerste stuk niet onopgemerkt waren gebleven, maar a la.

's Avonds volgde de uitslag. Ik werd derde, Agnes had gewonnen en Johann volgde in haar kielzog. Mooi werk van Agnes!

Even sputterde *Persoonlijkheid 2* weer. Maar nu tegengesteld aan zijn reactie tijdens het spelen zelf. Een tweede plek had er toch best ingezeten. Nou, mijn antwoord was er vrij snel: blijkbaar niet! Simpel, het eerste stuk was niet direct een prijs waard. (Dat had *Persoonlijkheid 2* me zelf toegebeten). Discussie gesloten!

Het juryrapport vermeldde naast een bemoedigende reactie in het kort waar ik aan kan werken: wissel slag en tijd nemen. Dat zijn duidelijke aanwijzingen!

En weet je, door alle fijne reacties van de mensen er omheen werd het resultaat voor mij uiteindelijk *Derde Prijs Cum Laude!* En dat is heel wat waard.

Volgend jaar ga ik weer meedoen!

20-04-2012 Epiloog

Nu de spanningen compleet zijn verdwenen is het een mooie gelegenheid voor een kleine evaluatie.

Een eerste tip is: beslis zo vroeg mogelijk dát je mee wilt doen. Weifelen kost tijd en verhoogt de spanning omdat de deadline dichterbij komt. Alleen mensen die worden geïnspireerd door deadlines moeten dit naast zich neerleggen.

De tweede tip: kies je repertoire zo vroeg als het kan en studeer het als het ware weer helemaal opnieuw in. Probeer er fris tegenover te staan. Ikzelf heb mij bekende stukken gekozen, ook uit een gevoel van zekerheid, waarbij je in de val kunt stappen dat je “het al denkt te weten”. Een optreden verdient de volledige aandacht om een succes te worden.

Een derde tip: Leef met je *Persoonlijkheid 2*, maar laat hem de macht niet overnemen. *P-tje 2* heeft me tijdens de voorbereiding en het spel zelf best zowel geholpen als flink dwarsgezeten. Jij zit achter de snaren en niet je zelf-criticaster!

En tot slot de vierde tip: Heb er plezier aan dat je die horde neemt!